

Genesis 50:15-21 | Vrij zijn

Jezus maakt je vrij. Maar hoe ga je met je vrijheid om? Jozefs broers zijn door Jozef vergeven, maar blijven rondlopen met hun verleden. Dat is tragisch. Jezus heeft jou ook al lang vergeven. Durf je dat aan te grijpen?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 733

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 8 : 1, 3 en 4

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Genesis 49 : 29 – 50 : 21

Zingen: Psalm 32 : 1 en 2

Preek over Genesis 50 : 15 – 21

Zingen: LvK Gezang 90 : 2, 10 en 11

Kinderen komen terug

Leefregels

Zingen: Opwekking 575

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 121 : 1, 3 en 4

Zegen

Vrij zijn

Inleiding

dia 1 – Nice

Ongeveer een jaar geleden waren Hanneke en ik een weekend in

Nice.

Met z'n tweeën.

Ik denk dat dat sinds Daniël is geboren, bijna 4 jaar geleden, niet meer is gebeurd.

Wel eens een middag of avond met z'n tweeën weg, maar niet een heel weekend.

De kinderen logeerden bij mijn ouders, dus waren wij vrij.

Hmm, dat klinkt wel heel negatief, maar met kinderen moet je wel altijd rekening houden, en dat hoefde dat weekend dus even niet.

Wat ga je met die vrijheid doen?

Hanneke en ik hebben de vrijheid aangegrepen.

We hebben alles gedaan wat we met twee peuters nooit zouden doen.

Om te beginnen de reis:

's ochtends om half 5 op Schiphol wachten op een vliegtuig.

Tja, dan ben je een weekend vrij, en dan ga je jezelf op die manier martelen...

Vervolgens in Nice zelf:

eerst maar eens rustig een terrasje pakken, daarna uren slenteren door de stad.

Thuis hebben we een ijzeren ritme: 12:30 lunch, 15:30 koffiepauze en 18:00 maaltijd.

Daar kwam nu uiteraard niets van terecht.

Normaal gaan de jongens om 19:00 naar bed,

nu verlieten wij op dat tijdstip het hotel op zoek naar een leuke eetgelegenheid.

Zonder schuldgevoel dat we eigenlijk thuis zouden moeten zijn.

dia 2 – fiets

De volgende dag hebben we fietsen gehuurd.

Levensgevaarlijk!

Frankrijk is niet zo fietsvriendelijk als Nederland.

Fietspaden houden opeens op,

en dan moet je je maar redden in het drukke verkeer.

De wegen zijn smal, de auto's zijn breed en rijden hard.

Dan is tegen de helling op fietsen een hele onderneming!
In ieder geval niet geschikt om met kleine kinderen te doen.

dia 3 – zwart

Op zondag naar een Franse kerkdienst,
een dienst waar ik nog steeds van onder de indruk ben,
maar waar we met kinderen niet waren geweest.
En tenslotte als zuinige Hollanders afgesloten
door de 6,5 kilometer naar het vliegveld
niet de bus te pakken, maar te lopen.

We hebben onze vrijheid met beide handen aangegrepen.
Maar zo vanzelfsprekend is dat niet.

We hadden ook in ons strakke ritme kunnen blijven,
terwijl dat nergens voor nodig was.

We hadden ons kunnen beperken tot kindvriendelijke
activiteiten,
terwijl we met z'n tweeën waren.

dia 4 – vrij zijn

Dat is het verhaal van Jozefs broers:
zij grijpen hun vrijheid niet aan.

Jozef heeft hen vergeven dat ze hem hebben verkocht,
maar ze lopen nog altijd met hun schuld rond.

Vanochtend gaat het over vrij zijn: wat doe je ermee?
Grijp jij je vrijheid aan?

1. Twijfelen aan genade

dia 5 – twijfelen aan genade

De broers van Jozef doen dat niet.

Ze durven niet te geloven dat ze vrij zijn.

Het verleden blijft hen maar achtervolgen.

Altijd blijft er het stemmetje dat hen aanklaagt:

'wat jullie gedaan hebben is onvergefelijk'.

Ze twijfelen aan genade.

dia 6 – angst om je verleden

Ze hebben lang rondgelopen met hun schuld.

22 Jaar hebben ze het geheim met zich meedragen.
Maar uiteindelijk kwam het aan het licht,
en Jozef heeft zijn broers vergeven.
Sinds dat moment is er veel gebeurd.
De hele familie Jacob is verhuisd naar Gosen, een gebied in
Egypte.
Ze wonen er nu al 17 jaar.
De oude Jacob is net overleden,
en dan steekt dat spook uit het verleden weer de kop op.

Jacob, de verbindende schakel in de familie, is er niet meer.
De broers worden bang voor Jozef.
Ja, Jozef had gezegd dat alles goed is, maar meende Jozef dat
eigenlijk wel?
Was het niet om Jacob een goede oude dag te bezorgen?
Nee, ze vertrouwen Jozef niet.
Toen ze in Egypte kwamen wonen, was het voor hen 'zand
erover':
het verleden kun je niet terug draaien, maar je kunt wel
proberen het te vergeten.
Maar echt vergeten zijn ze het nooit.
En ze geloven er niets van dat Jozef het wel is vergeten.

Daarom smeden ze een plan.
Ze sturen een bericht naar Jozef.
Ja, een bericht: ze durven zelf Jozef niet onder ogen te
komen.
Om hun bericht wat meer gewicht te geven
presenteren ze het als een verzoek van Jacob.
Misschien dat Jozef naar zijn overleden vader nog luistert.
Ze wijzen er ook nog even op dat ze dienaren van God zijn:
hen kun je toch geen vergeving weigeren?
Als ze even later voor Jozef verschijnen,
kruipen ze voor hem en zijn ze bereid zijn slaaf te worden.

dia 7 – niet kunnen geloven in vergeving
Wat is dat toch met die broers?
Het probleem is dat ze niet kunnen geloven in genade.

Als zij in Jozefs schoenen zouden staan, zouden zij ook niet vergeven hebben.

Zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten.

Sterker nog: ze hebben het zichzelf nooit vergeven.

Daarom komt het niet bij hen op dat Jozef hen wel vergeven heeft.

Daarom blijven ze het verleden maar meezeulen.

Het is nog niet zo makkelijk om in genade te geloven.

Vorige week hoorden we dat God met je verder wil, wat je verleden ook is.

Maar kun je dat wel geloven?

Is vergeving niet te makkelijk?

Moet je niet jezelf eerst maar eens bewijzen?

Waarom zou God met mij verder willen?

Ik weet genoeg redenen waarom hij dat niet zou willen.

Net als de broers kan ik maar moeilijk mijzelf vergeven.

Als er iemand kritisch is op mij, dan ben ik het zelf wel.

Jullie kunnen van alles over mij denken, misschien wel heel lelijke dingen,

en toch geloof ik dat ik zelf mijn grootste aanklager ben.

Niet omdat ik een laag zelfbeeld heb,

maar omdat ik mijzelf het beste ken.

Genade? Dat is moeilijk te geloven.

Je fouten blijven je achtervolgen!

2. Genade maakt vrij

dia 8 – genade maakt vrij

Het is een tragisch verhaal.

Genade is geen wrede grap.

Genade is niet 'zand erover, en over zoveel jaar zien we wel weer verder.'

Echte vergeving bestaat: genade maakt vrij!

dia 9 – het doet pijn als genade niet wordt aangenomen

Als Jozef het bericht van zijn broers krijgt, is hij er niet blij mee.

Jozef denk niet: 'eindelijk vragen ze me om vergeving.'

Nee, Jozef moet ervan huilen.

Hij hééft hen al lang vergeven, 17 jaar geleden al.

Waarom hebben zijn broers dat niet aangegrepen?

Al 17 jaar geleden heeft Jozef hen verklaard dat ze vrij zijn van hun schuld.

Waarom gedragen ze zich dan nog altijd

alsof er nog met een verleden moet worden afgerekend?

De broers zijn vrij maar ze gedragen zich er niet naar.

Om het even weer te vergelijken met dat weekendje in Nice:

als Jozefs broers zo'n weekend zonder de kinderen zouden hebben gehad,

hadden ze zich gedragen alsof de kinderen mee waren.

Zaten ze 's avonds om 19:00 in de hotelkamer,

omdat ze gewend zijn 's avonds thuis te blijven.

Ze zijn vrij, maar ze pakken de vrijheid niet aan.

Ze blijven hangen in hun verleden.

Het is niet mooi dat de broers nu nederig bij Jozef komen.

Dat ze zelfs Jozefs slaven willen worden.

Dat zou een terechte straf zijn:

door hun toedoen was Jozef slaaf geworden.

Maar het is het laatste wat Jozef wil horen.

Hij hééft hen al lang vergeven.

Wat doet het Jozef pijn dat zijn broers nog steeds bang voor hem zijn,

dat het niet bij hen opkomt dat Jozef hen écht vergeven heeft.

Het brengt Jozef in tranen, en het zijn geen vreugdetranen.

En dan is het Jozef die zijn broers troost.

Een hartverscheurend moment.

dia 10 – aangetekende post

Wat doet het pijn als je het beste met mensen voorhebt,

maar dat ze het niet zien, en dat ze bang voor je zijn.

Ik las ergens een verhaal, het zou waargebeurd zijn,

over iemand die aan tien verschillende mensen geld had uitgeleend.

Hij wilde van die leningen af zijn, en besloot ze kwijt te

schelden.

Om er zeker van te zijn dat zijn bericht zou overkomen, stuurde hij het per aangetekende post.

Negen van de tien schuldenaars waren te bang om de brief te lezen,

en de brieven kwamen ongeopend retour...

Pijnlijk, als mensen je goedheid niet vertrouwen.

dia 11 – je doet jezelf tekort als je in je verleden blijft hangen

Voor God is dat ook pijnlijk.

Hoe kan hij jou ervan overtuigen

dat je niet met een schuldgevoel hoeft rond te lopen?

Dat Gods genade voor jou is, en dat die genade je vrij maakt?

Gods genade is echt, zijn vergeving is geen

'zand erover, maar misschien scheppen we het zand er wel weer eens vanaf'.

Als je zo over God denkt, als je de vrijheid van genade niet aangrijpt,

dan doe je God tekort.

Jozef moet huilen als zijn broers zo over hem denken.

God huilt ook als je twijfelt aan zijn genade,

en blijft rondlopen met je verleden.

Paulus schrijft in Galaten 5:

'Christus heeft ons bevrijd opdat wij in vrijheid zouden leven;

houd dus stand en laat u niet opnieuw een slavenjuk opleggen.'

God wil niet dat je jezelf als slaaf bij hem aanbied, God wil jou als zijn kind!

God werkt niet zoals de Anonieme Alcoholisten,

waar je wordt ingeprent dat eens een alcoholist altijd een alcoholist is.

Waar je steeds weer benoemt: 'ik ben alcoholist'.

Voor God ben je niet je verleden, dat bepaalt niet wie je bent.

Je bent niet je fouten, je schuldgevoel,

je wanhopige pogingen iemand te zijn die de moeite waard is.
Genade bepaalt wie je voor God bent:
je bent vrij, je bent zijn kind!

3. Het kwaad onschadelijk gemaakt

dia 12 – het kwaad onschadelijk gemaakt

Hoe is dat mogelijk?

Hoe is vergeving mogelijk?

Waar blijven je fouten, je verleden?

Waar blijft de schuld van Jozefs broers?

Genade betekent dat het kwaad onschadelijk wordt gemaakt.

Het geheim van vergeving lees je in Genesis 50:19-20:

‘Ik kan toch Gods plaats niet innemen?

Jullie hadden kwaad tegen mij in de zin,
maar God heeft dat ten goede gekeerd.’

Dit is de kernboodschap van de hele geschiedenis van Jozef:

God heeft het kwaad ten goede gekeerd.

Dán kun je iets van vergeving begrijpen.

dia 13 – door God gebeurt uit iets kwaads iets goeds

Eerst maar weer Jozef.

Hij weet hoe moeilijk zijn broers genade kunnen accepteren.

Daarom zegt Jozef meer, zegt hij waarom hij niet anders kan
dan genadig zijn.

Dat is niet omdat Jozef zelf zo’n vergevingsgezind persoon is.

Jozef wijst direct naar God: God is het die gaat over
vergeving en genade.

Wat de broers hebben gedaan is absoluut niet goed te praten,
en Jozef probeert het ook niet: ‘jullie hadden kwaad tegen mij
in de zin’.

Maar Jozef ziet Gods hand: door Gods genade is uit iets kwaads
iets goeds gebeurt.

Als God het kwaad onschadelijk heeft gemaakt,

wie is Jozef dan om niet te vergeven?

dia 14 – inenting

Dat is hoe God werkt:

hij maakt het kwaad onschadelijk door het ten goede te keren.
Misschien kun je het vergelijken met een inenting.
Dat is wat mij betreft al een verschrikking op zich,
maar waar het om gaat is dat bij een inenting
een heel klein beetje van een virus wordt ingespoten.
Zo weinig dat je er niet ziek van wordt,
maar dat je lichaam wel stoffen gaat maken om dat virus
onschadelijk te maken.
Je krijgt iets slechts in je lichaam,
maar je lichaam maakt er iets moois van:
dat je niet meer vatbaar bent voor dat virus.
Zo zou je je het kunnen voorstellen
dat het kwaad ten goede wordt gekeerd.

dia 15 – het kruis: al het kwaad ten goede gekeerd
Daarom vergeeft Jozef zijn broers.
Maar waarom wil God met jou verder?
De reden is precies hetzelfde: God heeft het kwaad ten goede
gekeerd.
Dat is het wonder van het kruis.
Aan het kruis balt al het kwaad van de wereldgeschiedenis zich
samen,
het kruis is de wereld die tegen God zegt: 'wegwezen, we
willen u niet!'
Jozef overkwam het dat zijn broers hem afwezen,
Jezus wist van tevoren dat hij niet welkom was.
Maar hij laat alle kwaad over zich heen komen.
Hij weet dat dat de weg is om het kwaad onschadelijk te maken.
Jouw fouten, jouw verleden, ze zijn door Jezus al onschadelijk
gemaakt.
God wil niet terug achter het kruis.
Jezus is niet gekruisigd zodat jij je kunt blijven wentelen in
schuldgevoel.
God heeft het kwaad ten goede gekeerd.

Later zegt Paulus, in Romeinen 8,
dat dat ook geldt voor al het kwaad dat ons overkomt.

‘Voor wie God liefhebben,’ schrijft Paulus, ‘draagt alles bij aan het goede.’

Dat betekent niet dat overal een bedoeling achter zit. Het betekent wel dat het kwaad niet het laatste woord heeft: God heeft dat kwaad al onschadelijk gemaakt. Soms kun je, midden in het kwaad, iets van God merken!

4. Grijp je vrijheid aan

dia 16 – grijp je vrijheid aan
Gods genade is echt.

Bij God geen addertjes onder het gras.
Als hij vergeeft is het klaar.
Hij wil je als zijn kind, hij wil dat je vrij bent.
Dus grijp die vrijheid aan!

dia 17 – ‘zand erover’ werkt niet
‘Zand erover’ lijkt makkelijker.
Want genade, dat is best een pijnlijke zaak.
Voor ‘zand erover’ hoef je het kwaad niet zo serieus te nemen: je doet gewoon alsof het nooit gebeurd is.
Met genade is het een heel ander verhaal: genade neemt het kwaad serieus.
Genade neemt mijn fouten serieus.
Genade is confronterend.

Toch is ‘zand erover’ waardeloos.
Het lijkt misschien een goede optie, maar je verleden en je schuldgevoel blijven je maar achtervolgen, net als dat bij Jozefs broers gebeurt.
Je blijft bang voor wat God over je denkt, je blijft twijfelen aan de liefde van Jezus. Terwijl hij je al lang vergeven heeft!
Blijf toch niet hangen in het verleden, daar heb je alleen jezelf maar mee.
Door Jezus ben je vrij gemaakt!
Ontvang dat, zonder reserve, omarm zijn genade, grijp je vrijheid aan!

Je bent niet je misstappen.

dia 18 – houd rekening met je valkuilen

Nee, ik bedoel niet dat je als alcoholist maar een café moet instappen,

omdat je nu eenmaal vrij bent van je verleden.

Die anonieme alcoholisten hebben wel een punt: als je eens aan alcohol verslaafd bent geweest, zal het altijd een valkuil van je blijven.

Houd rekening met je valkuilen!

Als je valkuil is, ik noem maar wat, geld te verduisteren, zorg er dan voor dat je niet in een positie komt waarin je bij het geld van een ander kunt.

Dat geldt voor alle zwakke plekken:

alcohol, drugs, seks, eerzucht, macht, noem maar op.

Maar genade betekent dat die zwakke plekken niet bepalen wie je bent!

dia 19 – durf jij vrijheid aan te grijpen?

Hoe weet je of je leef van 'zand erover' of van genade?

Een goede test is of iets taboe is.

Als niemand van je verleden mag weten,

laat staan erover mag beginnen,

dan is de kans groot dat je niet voor genade hebt gekozen, maar voor de weg van 'zand erover'.

Bij genade hoort een zekere openheid, omdat de zonde niet meer aan je knaagt.

Hoe je 'zand erover' in genade verandert?

Eigenlijk hoef je daar niet zoveel voor te doen.

Kijk maar naar Jozef en zijn broers: het is al lang vergeven!

Jozef verwacht niet nog iets van zijn broers.

De broers hebben het alleen nog nooit aangenomen.

Jezus heeft je al lang vergeven,

heeft jouw kwaad al lang onschadelijk gemaakt.

Durf jij die vrijheid aan te grijpen?

Amen.